

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

8. maj 2003 *

I sag C-111/01,

angående en anmodning, som Oberster Gerichtshof (Østrig) i medfør af protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Gantner Electronic GmbH

mod

Basch Exploitatie Maatschappij BV,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 21 i konventionen af 27. september 1968 (EFT 1978 L 304, s. 17), som ændret ved konventionen af 9. oktober 1978 om Kongeriget Danmarks, Irlands og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands tiltrædelse (EFT L 304, s. 1,

* Processprog: tysk.

og — den ændrede tekst — s. 77), ved konventionen af 25. oktober 1982 om Den Helleniske Republiks tiltrædelse (EFT L 388, s. 1), ved konventionen af 26. maj 1989 om Kongeriget Spaniens og Den Portugisiske Republiks tiltrædelse (EFT L 285, s. 1) og ved konventionen af 29. november 1996 om Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse (EFT 1997 C 15, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Wathelet (refererende dommer), og dommerne C.W.A. Timmermans, A. La Pergola, P. Jann og S. von Bahr,

generaladvokat: P. Léger

justitssekretær: ekspeditionssekretær M.-F. Contet,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Gantner Electronic GmbH ved Rechtsanwälte A. Concin og H. Concin

— Basch Exploitatie Maatschappij BV ved Rechtsanwalt T. Frad

- den østrigske regering ved H. Dossi, som befuldmægtiget

- den italienske regering ved U. Leanza, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato O. Fiumara

- Det Forenede Kongeriges regering ved G. Amodeo, som befuldmægtiget, bistået af D. Lloyd Jones, QC

- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved A.-M. Rouchaud og W. Bogensberger, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 10. juli 2002 er afgivet mundtlige indlæg af Gantner Electronic GmbH, af Basch Exploitative Maatschappij BV, af Det Forenede Kongeriges regering og af Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 5. december 2002,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved kendelse af 22. februar 2001, indgået til Domstolen den 12. marts 2001, har Oberster Gerichtshof i medfør af protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (herefter »protokollen«), forelagt tre præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af artikel 21 i konventionen af 27. september 1968 (EFT 1978 L 304, s. 17), som ændret ved konventionen af 9. oktober 1978 om Kongeriget Danmarks, Irlands og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands tiltrædelse (EFT L 304, s. 1, og — den ændrede tekst — s. 77), ved konventionen af 25. oktober 1982 om Den Helleniske Republiks tiltrædelse (EFT L 388, s. 1), ved konventionen af 26. maj 1989 om Kongeriget Spaniens og Den Portugisiske Republiks tiltrædelse (EFT L 285, s. 1) og ved konventionen af 29. november 1996 om Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse (EFT 1997 C 15, s. 1, herefter »konventionen«).

- 2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag, der føres mellem en østrigsk virksomhed, Gantner Electronic GmbH (herefter »Gantner«), og en nederlandsk virksomhed, Basch Exploitatie Maatschappij BV (herefter »Basch«), efter at forretningsforholdet mellem virksomhederne er blevet afbrudt.

Relevante retsforskrifter

Konventionen

- 3 Det fremgår af konventionens præambel, at konventionen har til formål at lette gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i overensstemmelse med artikel 293 EF, og inden for Fællesskabet at styrke retsbeskyttelsen for de der bosiddende personer. Det fremgår ligeledes af præambelen, at det med henblik herpå er nødvendigt at fastlægge den internationale kompetence for de kontraherende staters retter.

- 4 Kompetencereglerne fremgår af konventionens afsnit II. Afdeling 8 i afsnit II har overskriften »Litispændens og indbyrdes sammenhængende krav« og har til formål at hindre modstridende afgørelser og dermed at varetage retsplejehensyn inden for Fællesskabet.

- 5 Konventionens artikel 21 om litispændens har følgende ordlyd:

» Såfremt krav, der har samme genstand og hviler på samme grundlag, fremsættes mellem de samme parter for retter i forskellige kontraherende stater, udsætter enhver anden ret end den, ved hvilken sagen først er anlagt, på embeds vegne sin afgørelse, indtil denne rets kompetence er fastslået.

Når det er fastslået, at den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er kompetent, erklærer enhver anden ret sig inkompetent til fordel for den første.«

- 6 Konventionens artikel 22, som vedrører indbyrdes sammenhængende krav, bestemmer:

»Såfremt krav, som er indbyrdes sammenhængende, fremsættes for retter i forskellige kontraherende stater, og sagerne verserer for disse retter i første instans, kan enhver anden ret end den, ved hvilken sagen først er anlagt, udsætte afgørelsen.

Denne ret kan ligeledes på begæring af en af parterne erklære sig inkompetent, forudsat at dens lovgivning tillader forening af indbyrdes sammenhængende krav, og at den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er kompetent til at påkende begge krav.

Ved indbyrdes sammenhængende krav forstås i denne artikel krav, der er så snævert forbundne, at det er ønskeligt at behandle og påkende dem samtidigt for at undgå uforenelige afgørelser i tilfælde af, at kravene blev påkendt hver for sig.«

Nationale bestemmelser

- 7 I nederlandsk og østrigsk ret forudsætter modregning i alle tilfælde afgivelse af en ensidig erklæring fra den ene part til den anden. Modregning i henhold til lovgivningen (tvungen modregning), som er karakteriseret ved, at fordringerne

uden videre ophæver hinanden, og som er kendt i andre europæiske retssystemer, findes ikke i nederlandsk og østrigsk ret. Modregningserklæringen kan fremsættes såvel udenretligt som i forbindelse med en retssag. Erklæringen har tilbagevirkende kraft, idet de to fordringer anses for ophørt fra det tidspunkt, hvor betingelserne for modregning må anses for at have været opfyldt, og ikke på det tidspunkt, hvor modregningserklæringen fremsættes, og retten begrænser sig til at fastslå, at der er sket modregning.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 8 Gantner fremstiller og sælger brevue-ure. Mellem Gantner og Basch bestod der et forretningsforhold, hvorefter Gantner leverede sine varer til Basch til salg i Nederlandene.

- 9 Da Gantner fandt, at Basch ikke havde erlagt købesummen for vareleverancer, der var foretaget og faktureret indtil juni 1999, afbrød Gantner forretningsforholdet.

- 10 Ved stævning indleveret den 7. september 1999 — og forkyndt for Gantner den 2. december 1999 — anlagde Basch sag mod Gantner ved Arrondissementsrechtbank te Dordrecht (Nederlandene) med principal påstand om tilkendelse af en erstatning på 5 555 143,60 NLG (2 520 814,26 EUR). Til støtte for kravet gjorde Basch gældende, at Gantner havde bragt et forretningsforhold, der havde bestået i over 40 år, til ophør, og at der skulle være givet et længere opsigelsesvarsel.

- 11 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Basch mener at have et samlet krav mod Gantner på 5 950 962 NLG (2 700 428,28 EUR). Imidlertid skal der fra dette beløb trækkes berettigede krav fra Gantners side på 376 509 NLG (170 852,34 EUR), og Basch har dermed begrænset sin påstand for retten til 5 555 143,60 NLG (2 520 814,25 EUR). Basch fremsatte herefter krav om modregning ved viljeserklæring.
- 12 Under sagen ved Arrondissementsrechtbank te Dordrecht rejste Gantner ikke indsigelse om modfordringer over for Basch' krav.
- 13 Ved stævning indleveret den 22. september 1999 — og forkyndt for Basch den 21. december 1999 — anlagde Gantner sag ved Landesgericht Feldkirch (Østrig) med påstand om, at Basch tilpligtedes at betale købesummen på 11 523 703,30 ATS (837 460,18 EUR) for vareleverancer, der var foretaget indtil juni 1999, og som ikke var betalt.
- 14 Basch nedlagde påstand om frifindelse. Basch gjorde gældende, at den del af Gantners krav, som Basch fandt godtgjort, dvs. 170 852,34 EUR, var ophørt ved udenretlig modregning i Nederlandene. Med hensyn til den resterende del af Gantners krav (666 607,84 EUR) gjorde Basch gældende, at for så vidt dette krav mod enhver forventning skulle blive imødekommet, var det under alle omstændigheder modregnet i det af Basch rejste resterende erstatningskrav, der var genstand for sagen ved Arrondissementsrechtbank te Dordrecht. Basch fremsatte endvidere begæring om, at behandlingen af den østrigske sag blev udsat i henhold til konventionens artikel 21 på grund af litispændens eller artikel 22 på grund af indbyrdes sammenhængende krav.
- 15 Landesgericht tog ikke sagsøgtets begæring om udsættelse af hele sagen til følge, men udsatte sagens behandling for så vidt angik den modregning, Basch havde fremsat indsigelse om, og som var genstand for den for Arrondissementsrechtbank te Dordrecht verserende sag.

- 16 Basch kærede Landesgerichts afgørelse om ikke at udsætte sagen i dens helhed til Oberlandesgericht Innsbruck (Østrig).
- 17 Oberlandesgericht ophævede Landesgerichts kendelse, for så vidt Basch' begæring om udsættelse af sagen i henhold til konventionens artikel 21 derved var blevet forkastet, idet Oberlandesgericht fandt, at den indsigelse om udenretlig modregning, som Basch havde gennemført i Nederlandene, kunne skabe litispændens mellem de to retssager. Derimod forkastede Oberlandesgericht kære-målet ved retskraftig beslutning for så vidt angik konventionens artikel 22.
- 18 Gantner kærede Oberlandesgerichts afgørelse til Oberster Gerichtshof.
- 19 Oberster Gerichtshof har for det første bemærket, at Basch' og Gantners krav ikke hviler på samme sagsforhold eller forhold af samme karakter. Basch har for retten i Nederlandene fremsat krav om erstatning og godtgørelse af omkostninger under påberåbelse af, at Gantner retsstridigt har bragt en forhandlerkontrakt til ophør. Gantner har i den senere anlagte sag i Østrig nedlagt påstand om betaling af købesummen for varer, der er leveret i tiden indtil forretningsforholdets ophør. På det begrebsmæssige plan hviler disse krav således ikke på modstridende opfattelser af de samme faktiske forhold og handlinger, men på forskellige faktiske forhold og handlinger, som danner grundlag for særskilte krav.
- 20 Oberster Gerichtshof har imidlertid under henvisning til Domstolens praksis på området (jf. dom af 8.12.1987, sag 144/86, Gubisch Maschinenfabrik, Sml. s. 4861, præmis 16-18, og af 6.12.1995, sag C-406/92, Tatry, Sml. I, s. 5439, præmis 30-34) rejst tvivl om, hvorvidt betingelserne for litispændens alligevel ikke er opfyldt i nærværende sag.

- 21) For det andet har Oberster Gerichtshof anført, at Basch har gjort gældende, at der var tale om et løbende kontraktforhold, mens Gantner gør gældende, der har været tale om en række successive salgskontrakter.
- 22) I den forbindelse opstår spørgsmålet om eksistensen af et løbende kontraktforhold ved den nederlandske ret alene som et præjudicielt spørgsmål. Det afgørende er således, om den nederlandske rets afgørelse af det, som efter den fremherskende opfattelse i østrigsk juridisk litteratur kvalificeres som en forudgående afgørelse, har bindende virkning for den senere retssag i Østrig. Oberster Gerichtshof har understreget, at dette spørgsmål er stærkt omdiskuteret i østrigsk ret.
- 23) Oberster Gerichtshof har herefter besluttet at udsætte sagen og forelægge følgende spørgsmål for Domstolen:
- »1) Omfatter begrebet »krav, der har samme genstand og hviler på samme grundlag« i konventionens artikel 21 også en indsigelse fra sagsøgte om, at denne allerede har erlagt en del af den indtalte fordring ved udenretlig modregning, når den del af modfordringen, der ifølge anbringendet endnu ikke er erlagt, er genstand for en retstvist mellem de samme parter i form af en sag, der allerede tidligere er anlagt i en anden kontraherende stat?
- 2) Er det ved bedømmelsen af, om der er fremsat »krav, der har samme genstand og hviler på samme grundlag«, kun afgørende, hvad sagsøgeren har gjort gældende under en senere anlagt retssag, og skal der derfor ikke lægges vægt på sagsøgtes indsigelser og krav, herunder særlig en indsigelse om

modregning under sagen for så vidt angår en fordring, der er genstand for en retstvist mellem de samme parter i form af en sag, der allerede tidligere er anlagt i en anden kontraherende stat?

- 3) Træffes der under et fuldbyrdelsessøgsmål, hvori der er nedlagt påstand om erstatning på grund af retsstridig ophævelse af et løbende forretningsforhold også — med bindende virkning for en efterfølgende retssag mellem de samme parter — afgørelse om, hvorvidt der overhovedet bestod et sådant løbende forretningsforhold?»

Første og andet præjudicielle spørgsmål

24 Med de to første spørgsmål, som bør behandles samlet, ønsker Oberster Gerichtshof nærmere bestemt oplyst, om konventionens artikel 21 skal fortolkes således, at der med henblik på at bedømme, om to krav, der er fremsat mellem de samme parter ved retter i forskellige kontraherende stater, har samme genstand, skal tages hensyn til ikke blot de respektive sagsøgers krav, men også til sagsøgtens indsigelser.

25 I denne forbindelse skal det indledningsvis bemærkes, at konventionens artikel 21 ifølge sin ordlyd finder anvendelse, når parterne i de to sager er de samme, og når de to krav har samme genstand og hviler på samme grundlag (jf. Gubisch Maschinenfabrik-dommen, præmis 14). Desuden skal der ved ordet »genstand« i konventionens artikel 21 forstås, hvad kravet går ud på (jf. Tatry-dommen, præmis 41).

- 26 Det fremgår således af ordlyden af konventionens artikel 21, at bestemmelsen alene nævner de respektive sagsøgers krav i hver af sagerne, og ikke de indsigelser, der eventuelt gøres gældende af en sagsøgt.
- 27 Desuden følger det af dom af 7. juni 1984, Zelger (sag 129/83, Sml. s. 2397, præmis 10-15), at for så vidt de materielle betingelser, der er nævnt i præmis 25 i denne dom, er opfyldt, indtræder litispændens i det øjeblik, der indgives endeligt sagsanlæg ved to retter i forskellige kontraherende stater, dvs. før de sagsøgte har kunnet gøre deres indsigelser gældende.
- 28 Denne fortolkning bekræftes af Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001 L 12, s. 1), selv om forordningen ganske vist ikke rent tidsmæssigt finder anvendelse i hovedsagen.
- 29 I forordningen præciseres det således, navnlig med henblik på anvendelsen af reglerne om litispændens, hvornår en sag anses for anlagt ved en ret. I henhold til forordningens artikel 30 er en sag anlagt enten på det tidspunkt, hvor det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument indleveres til retten, forudsat at sagsøger ikke efterfølgende har undladt at træffe de foranstaltninger, der krævedes af ham, for at få dokumentet forkyndt for sagsøgte, eller, hvis det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument skal forkyndes, før det indleveres til retten, på det tidspunkt, hvor dette dokument modtages af den myndighed, der er ansvarlig for forkyndelsen, forudsat at sagsøger ikke efter-

følgende har undladt at træffe de foranstaltninger, der krævedes af ham, for at få dokumentet indleveret til retten.

- 30 Endelig skal litispendens-ordningens bindende og automatiske karakter understreges. Som Det Forenede Kongeriges regering med rette har gjort gældende, indfører konventionens artikel 21 et enkelt system med henblik på ved starten af en retssag at fastslå, hvilken af de retter, for hvilke der er anlagt sag, der endeligt skal påkende tvisten. Den ret, for hvilken sagen er anlagt senere, skal på embeds vegne udsætte sin afgørelse, indtil kompetencen er fastslået for den ret, ved hvilken sagen først er anlagt. Når denne kompetence er fastslået, erklærer den anden ret sig inkompetent til fordel for den første. Formålet med konventionens artikel 21 ville ikke blive nået, hvis indholdet og karakteren af kravene kunne ændres af de indsigelser, sagsøgte fremsætter på et tidspunkt, der nødvendigvis er senere. Ud over forsinkelser og omkostninger ville en sådan løsning kunne føre til, at den ret, som oprindeligt er udpeget som kompetent, i medfør af denne artikel efterfølgende skulle erklære sig inkompetent.
- 31 Det følger heraf, at med henblik på at bedømme, om der er litispendens mellem to sager, kan sagsøgtens indsigelser ikke tages i betragtning, uanset hvilke indsigelser der er tale om, og navnlig ikke indsigelser om modregning, som en sagsøgt måtte fremføre, efter at sagen er endeligt anlagt ved en ret i henhold til de nationale regler, der gælder for den pågældende ret.
- 32 Under hensyn til ovenstående skal de to første præjudicielle spørgsmål besvares med, at konventionens artikel 21 skal fortolkes således, at der med henblik på at bedømme, om to krav, som er fremsat mellem de samme parter ved retter i forskellige kontraherende stater, har samme genstand, kun skal tages hensyn til de krav, som er fremsat af de respektive sagsøgere, og ikke til de indsigelser, en sagsøgt gør gældende.

Tredje spørgsmål

- 33 Med det tredje spørgsmål ønsker Oberster Gerichtshof oplyst, om en afgørelse truffet af en ret i en kontraherende stat, som med henblik på at påkende et krav har skullet tage stilling til den retlige karakter af forholdet mellem parterne, er bindende for en ret i en anden kontraherende stat, ved hvilken der mellem de samme parter senere er anlagt en sag, hvori den nøjagtige retlige karakter af samme kontraktforhold mellem parterne er omtvistet.
- 34 Det skal i denne forbindelse indledningsvis bemærkes, at det i overensstemmelse med fast retspraksis — inden for rammerne af det samarbejde, der i henhold til artikel 234 EF er indført mellem Domstolen og de nationale retter — udelukkende tilkommer den nationale ret, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af fællesskabsretten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse herom (jf. bl.a. dom af 15.12.1995, sag C-415/93, *Bosman*, Sml. I, s. 4921, præmis 59, af 13.3.2001, sag C-379/98, *PreussenElektra*, Sml. I, s. 2099, præmis 38, og af 22.1.2002, sag C-390/99, *Canal Satélite Digital*, Sml. I, s. 607, præmis 18).
- 35 Domstolen har dog også udtalt, at den i særlige tilfælde med henblik på at efterprøve sin egen kompetence er beføjet til at undersøge de omstændigheder, hvorunder den nationale domstol har forelagt sagen (jf. *PreussenElektra*-dommen, præmis 39, og *Canal Satélite Digital*-dommen, præmis 19). Den samarbejdsånd, som anmodningen om en præjudiciel afgørelse skal gennemføres i,

kræver således, at den forelæggende ret tager hensyn til, at det er Domstolens opgave at bidrage til justitsforvaltningen i medlemsstaterne, men ikke at udøve responderende virksomhed vedrørende generelle eller hypotetiske spørgsmål (jf. Bosman-dommen, præmis 60, og dom af 21.3.2002, sag C-451/99, Cura Anlagen, Sml. I, s. 3193, præmis 26).

- 36 Domstolen kan således blandt andet afslå at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national ret, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. bl.a. PreussenElektra-dommen, præmis 39, og Canal Satélite Digital-dommen, præmis 19).
- 37 For at Domstolen kan foretage en fortolkning af fællesskabsretten, som kan benyttes af den nationale ret, er det hensigtsmæssigt, at den nationale ret har fastslået sagens faktum og afklaret rent nationale retsspørgsmål inden forelægningen for Domstolen (jf. dom af 10.3.1981, forenede sager 36/80 og 71/80, Irish Creamery Milk Suppliers Association m.fl., Sml. s. 735, præmis 6). Endvidere er det ubetinget nødvendigt, at de nationale retter angiver grundene til, at de finder, at en besvarelse af deres spørgsmål er nødvendig for tvistens løsning (jf. dom af 12.6.1986, forenede sager 98/85, 162/85 og 258/85, Bertini m.fl., Sml. s. 1885, præmis 6, og af 16.7.1992, sag C-343/90, Lourenço Dias, Sml. I, s. 4673, præmis 19).
- 38 Denne retspraksis kan overføres på præjudicielle spørgsmål, som forelægges i medfør af protokollen (jf. i denne retning dom af 27.2.1997, sag C-220/95,

Boogaard, Sml. I, s. 1147, præmis 16, af 20.3.1997, sag C-295/95, Farrell, Sml. I, s. 1683, præmis 11, og af 16.3.1999, sag C-159/97, Castelletti, Sml. I, s. 1597, præmis 14).

- 39 I denne forbindelse bemærkes det for det første, at de østrigske retter i hovedsagen skal tage stilling til et krav om betaling af en købesum for varer. Det fremgår ikke af forelæggelseskendelsen, på hvilken måde den nøjagtige retlige karakter af den kontrakt, Gantner støtter sit krav på, er relevant med henblik på at træffe afgørelse herom.
- 40 Under disse omstændigheder skal det fastslås, at Domstolen ikke råder over tilstrækkelige oplysninger med henblik på at fastslå, om en besvarelse af det tredje spørgsmål er nødvendig.
- 41 Det tredje spørgsmål må følgelig afvises.

Sagens omkostninger

- 42 De udgifter, der er afholdt af den østrigske regering, af den italienske regering, af Det Forenede Kongeriges regering og af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Oberster Gerichtshof ved kendelse af 22. februar 2001, for ret:

Artikel 21 i konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, som ændret ved konventionen af 9. oktober 1978 om Kongeriget Danmarks, Irlands og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands tiltrædelse, ved konventionen af 25. oktober 1982 om Den Helleniske Republiks tiltrædelse, ved konventionen af 26. maj 1989 om Kongeriget Spaniens og Den Portugisiske Republiks tiltrædelse og ved konventionen af 29. november 1996 om Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse, skal fortolkes således, at der med henblik på at bedømme, om to krav, som er fremsat mellem de samme parter ved retter i forskellige kontraherende stater, har samme genstand, kun skal tages hensyn til de krav, som er fremsat af de respektive sagsøgere, og ikke til de indsigelser, en sagsøgt gør gældende.

Wathelet

Timmermans

La Pergola

Jann

von Bahr

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. maj 2003.

R. Grass

Justitssekretær

M. Wathelet

Formand for Femte Afdeling